

İBB Çalışanları Sürdürülebilir Akıllı Şehirler Çalıştayında Buluştu!

*REC Türkiye ve İSBAK tarafından İstanbul Akıllı Şehir Projesi kapsamında, İstanbul Büyükşehir Belediyesi uzmanlarına yönelik **Sürdürülebilir Akıllı Şehirler Çalıştayı** düzenlendi. İstanbul'da 1-2 Ağustos 2017 tarihinde, 60'a yakın farklı daire başkanlığı ve belediye iştiraklerinden **yaklaşık 200 uzmanının** katıldığı etkinlikte sürdürülebilir şehirler konusu masaya yatırıldı.*

Dr. Hayri Baraçlı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Genel Sekreteri
Sürdürülebilir Akıllı Şehirler Çalıştayı Açılış Konuşması

1 Ağustos 2017 Salı günü İstanbul'da başlayan Sürdürülebilir Akıllı Şehirler Çalıştayı'na, **İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB)** ilgili daire başkanlıkları ve iştiraklerinden yaklaşık 200 uzman katılım sağladı. Etkinliğin açılışı **İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Dr. Hayri Baraçlı** tarafından gerçekleştirildi.

İstanbul Akıllı Şehir Projesinin sahibi İstanbul Büyükşehir Belediyesi adına açılış konuşması gerçekleştiren **Dr. Hayri BARAÇLI**; nüfus artışı, şehirleşme ve şehirlere göçün hızlanarak artmasından kaynaklanan sorunların "obez-şehir" oluşturmasına ve şehirlerdeki alt yapıların giderek yetersiz kalması ve sorunlar oluşturmasına değindi. "Artık ülkeler arası

Basın Duyurusu

1-2 Ağustos 2017

rekabet yerine şehirlerarası rekabet ön plana çıkıyor. Bu da sürdürülebilir akıllı şehir kavramıyla yeni bir karşılaştırma ölçütü oluşturdu. Akıllı şehirler, yalnızca teknoloji anlamına gelmiyor. Akıllı şehirlerin odağında insan var.” diyerek akıllı şehirlerin insanların kaynaklarını, parasını, zamanını doğru kullanabilmesi anlamına geldiğini belirtti.

Dr. Baraçlı sözlerine devam ederek, akıllı sürdürülebilir şehirlerin tanımına dair “Teknolojik gelişmeler, ihtiyaçları da değiştiriyor, geçmişte hayal bile edemeyeceğimiz teknolojiler şimdi gençlerin ihtiyaçları haline geldi. Dolayısıyla yarını düşünerek hareket etmemiz gerekiyor, bu da bütünleşik yaklaşım olmadan mümkün değil. Akıllı şehirler; kent yönetimi, ekonomi, ulaşım, enerji, altyapı, çevre, atık, su, güvenlik, sağlık, erişilebilirlik, bilgi erişimi gibi birçok farklı konu üzerinde yapılacak çalışmaları bünyesinde barındırmaktadır.” değerlendirmesinde bulundu.

Dr. Hayri Baraçlı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri

“Akıllı şehirler, yalnızca teknoloji anlamına gelmiyor.
Akıllı şehirlerin odağında insan var.”

Rifat Ünal Sayman

REC Türkiye Direktörü

“Belediyelerimiz iklim değişikliğiyle mücadelede
öncü kurumlar olacaktır.”

Açılış konuşmasının ardından Sürdürülebilir Şehirler oturumunda **REC Türkiye Direktörü Rifat Ünal Sayman** iklim değişikliğinin Türkiye ve Dünya üzerindeki gözlenebilir etkilerinden bahsederken, Türkiye'nin düşük karbonlu kalkınma yolunda atması gereken adımlara değindi. Dünyamızın hali hazırda 1 derece ısındığını belirten Sayman, Paris Anlaşmasıyla sıcaklık artışının sınırlandırılmaya çalışıldığını altını çizdi. Bunun için de yerel yönetimlere önemli görev düştüğünü vurguladı. **REC Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Laszlo Pinter** *Sürdürülebilirlik Kavramı ve Göstergeleri* sunumunu gerçekleştirdi. Bir şehrin sürdürülebilirliğini ölçmeyi sağlayan göstergelerin her şehir özelinde ayrı olduğunu belirten Prof. Pinter, “Bir şehir için belirlenen göstergeleri bir başka şehir için kopyala yapıştır yapmak doğru bir çözüm değildir.” dedi. Sunumunda Kanada'nın Winnipeg şehri için belirlemiş oldukları gösterge setini ve bu gösterge ve sonuçlarıyla ilgili kurdukları iletişim stratejisini katılımcılarla paylaştı. Etkinliğin birinci ve ikinci günü, REC Türkiye, İSBK, ODTÜ, İTÜ, Yıldız Teknik Üniversitesi, Adnan Menderes Üniversitesi, ÇEDBİK, TESEV ve WRI

Basın Duyurusu

1-2 Ağustos 2017

Türkiye'den konuşmacıların iklim değişikliği ve düşük karbon ekonomisi, atık ve atıksu yönetimi, enerji verimliliği, yeşil binalar, gıda güvenliği, yönetim ve yerel çevresel planlama konularında bilgi ve tecrübelerini paylaştı. Son olarak, Türkiye ve dünyadan iyi uygulama örnekleri ve alınan dersler konularındaki sunumlarıyla devam etti.

Prof. Dr. Laszlo Pinter

REC Yönetim Kurulu Üyesi

"Bu çözümler zaten elimizde var, ancak hem doğru ölçekte değil hem de yeterince hızlı değil. Bunu değiştirmemiz lazım."

Fatih Kafalı

İSBK Akıllı Şehir Strateji Geliştirme Müdürü

"Akıllı şehir ya da sürdürülebilir şehirler isimlendirmelerinden ziyade; önemli olan içeriğinde ne yapıyoruz."

Çalıştayan kapanışını kısa bir değerlendirme konuşmasıyla gerçekleştiren **İSBK Akıllı Şehir Strateji Geliştirme Müdürü Fatih Kafalı**, katılımcılara ve eğitmenlere teşekkür etti. İstanbul Akıllı Şehir Projesini başlatma amaçları, bu konuda aldıkları yol ve gelecek faaliyetlere değinen Kafalı, "Akıllı şehir ya da sürdürülebilir şehir, ismine ne dediğimizin bir önemi yok; önemli olan içeriğinde ne yapıyoruz." değerlendirmesinde bulunarak sözlerine son verdi ve katılımcılara sertifikaları takdim edildi.

Eğitmenler ve sunumlarının özeti **EK-1**'de yer almaktadır. Etkinlikte gerçekleştirilen sunumlara ve bu çalışmaya özel hazırlanan kitapçığa ulaşmak için lütfen [tıklayınız](#).

Basın Duyurusu

1-2 Ağustos 2017

EK-1

Çalıştay, açılış konuşmasının ardından ilk oturumda **REC Türkiye Direktörü Rifat Ünal Sayman**'ın *İklim Değişikliği ve Düşük Karbonlu Şehirler ile Avrupa Birliği Çevre Mevzuatı ve Türkiye sunumlarıyla devam etti. İklim değişikliğinin Türkiye ve Dünya üzerindeki gözlenebilir etkilerinden bahseden Sayman, Türkiye'nin sera gazı salımını artıran göstergeleri belirterek düşük karbonlu kalkınma yolunda Türkiye'nin atması gereken adımlara değindi. Türkiye'nin AB Çevre Mevzuatına uyumlaşma sürecini ve bu süreçteki zorluklardan bahsetti. "Biz direktiflere uyum sağlarken Avrupa Birliği de direktiflerini yeniliyor. Uyumlaştırma sürekli devam eden bir süreç." diyerek Türkiye'nin sürekli ilerleme halinde olması gerektiğini vurguladı.*

REC Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Laszlo Pinter *Sürdürülebilirlik Kavramı ve Göstergeleri* sunumunda sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma kavramlarını katılımcılara açıkladı. Bir şehrin sürdürülebilirliğini ölçmeyi sağlayan göstergelerin her şehir özelinde ayrı olduğunu belirten Prof. Pinter, "Bir şehir için belirlenen göstergeleri bir başka şehir için kopyala yapıştır yapmak doğru bir çözüm değildir." dedi. Sunumunda Kanada'nın Winnipeg şehri için belirlemiş oldukları gösterge setini ve bu gösterge ve sonuçlarıyla ilgili kurdukları iletişim stratejisini katılımcılarla paylaştı. Son olarak şehirlerde sürdürülebilirliği sağlayacak yöntemlerin hali hazırda mevcut olduğunu fakat eski veya yavaş kaldığı için güncellenmesi gerektiğini vurgulayarak sunumunu tamamladı.

Celal Tolga İmamoğlu

WRI Türkiye Sürdürülebilir Şehirler
Yol Güvenliği Projeler Yöneticisi

"Yürümeyi ve bisikleti de bir ulaşım metodu olarak kabul etmeliyiz."

Prof. Dr. Güçlü İnel

İstanbul Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi
"Atıksu arıtımı yaklaşımını değiştirebilmek için çerçeve dışında düşünmemiz, geleneksel bakış açısından ayrı, yeni fikirler üretmemiz gerekli."

WRI Türkiye Sürdürülebilir Şehirler Yol Güvenliği Projeler Yöneticisi Celal Tolga İmamoğlu *Sürdürülebilir Şehirlerde Ulaşım ve Hareketlilik* sunumunda "hareketlilik" kavramını, sürdürülebilir ulaşımın tanımını ve İstanbul'daki ulaşım problemlerini katılımcılarla paylaşarak "Hareketlilik, aracımızın hareketliliği değil, bizim hareket edebilirliğimizdir. Tıpkı

Basın Duyurusu

1-2 Ağustos 2017

telefonlarımızı sürekli -ihtiyaç dışında- kullanıyor olmamız gibi, arabayı da o şekilde kullanıyoruz. Herkesin arabası olabilir fakat acil durumda kullanmak maksadıyla kenarda durmalıdır. Toplu taşıma dışında yürümeyi ve bisikleti de bir ulaşım metodu olarak kabul etmeliyiz. Altyapılarımızın da buna hazır olması gerekir." değerlendirmesinde bulundu.

Çalıştayın ilk gününün öğleden sonraki oturumunda *Atıksu Yönetimi* sunumunu gerçekleştiren **İstanbul Teknik Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Güçlü İnel**, atıksuyun kirlenici bileşenlerinden bahsederek konvansiyonel atıksu arıtma konsepti ve sistemlerindeki sorunlara değindi. Atıksuyun arıtılması ve deşarj edilmesi anlayışından, kaynak geri kazanımı anlayışına geçiş yapılmasının gerekliliğini vurgulayan Prof. İnel, "Atıksu arıtımı yaklaşımını değiştirebilmek için çerçeve dışında düşünmemiz, geleneksel bakış açısından ayrı, yeni fikirler üretmemiz gerekli." dedi. Kullanılabilecek yöntemlerden ve bu sayede gerçekleştirilebilecek enerji kazanımlarından örnekleri katılımcılarla paylaşarak sunumunu sonlandırdı.

Onur Akpulat

Proje Yöneticisi, REC Türkiye

"Sürdürülebilir şehirler için 5 adımda sürdürülebilir atık yönetimi yol haritası; Sağlıklı Veri, Planlama, Yatırım, Kapasite Geliştirme ve Bilinçlendirme."

Doç. Dr. Ozan Erdiñ

Yıldız Teknik Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi

"Akıllı şebeke bir raf ürünü değil, bir olgudur."

REC Türkiye Proje Yöneticisi Onur Akpulat, *Katı Atık Yönetimi ve Atıktan Enerji* sunumunda atığın ekonomik, çevresel ve sosyal boyutuna değinerek, atık yönetimde atık hiyerarşisi ve döngüsel ekonomi kavramlarını katılımcılara tanıttı. Atık yönetimi konusunda Avrupa'daki mevcut durumu ve Avrupa Birliği Çevre Mevzuatına uyum kapsamında özellikle Ambalaj Atıkları ve Evsel Atık konularında Türkiye'nin şimdiye kadar aldığı ve alması gereken yola değindi. Sağlıklı veri, planlama, yatırım, kapasite geliştirme ve bilinçlendirmeden oluşan sürdürülebilir şehirler için *5 adımda sürdürülebilir atık yönetimi yol haritasını* paylaştı. Ardından, atıktan enerji kavramı, süreci ve sürecin paydaşlarını katılımcılara tanıtan Akpulat, Avrupa Birliği'nde atıktan enerji eldesi konusunda mevcut durumu ortaya koydu. Avrupa'dan iyi uygulama örneklerini paylaştı ve "Doğru işletebildiğiniz takdirde tesisinizi her yere kurabilirsiniz, hatta bu gibi tesisleri

Basın Duyurusu

1-2 Ağustos 2017

yerleşim merkezlerine yakın olarak kurmak altyapınıza bağlı olarak daha etkin olabiliyor." değerlendirmesinde bulunarak çalıştayın ilk gününü kapattı.

Çalıştayın ikinci günü, **Yıldız Teknik Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ozan Erdinç'in Yenilenebilir Enerji, Akıllı Şebekeler ve Enerji Verimliliği** sunumuyla başladı. Sunumunda "Dünyanın politik dengeleri içinde de enerji kaynağına ulaşmak çok önemli bir nokta." diyen Doç. Dr. Erdinç, yenilenebilir enerji ihtiyacının enerji güvenliğinden doğduğuna; enerjide ve teknolojiye yerleşmenin önemine değindi. Ana yenilenebilir enerji kaynakları olan rüzgâr, güneş, hidrojen, jeotermal, biyoenerji ve dalga enerjisinin çalışma prensibinden, avantajlarından ve dezavantajlarından bahsetti. "Özellikle yenilenebilir enerji dediğimizde yanına enerji depolamayı koymadan olmuyor." diyerek farklı enerji depolama sistemleri ve kullanım alanlarını katılımcılarla paylaştı. Akıllı şebekelerin tanımını ve konvansiyonel şebekelerden farkını anlatarak "Akıllı şebeke bir raf ürünü değil, bir olgudur." diyerek sürekli gelişen, "daha akıllı" olan/olacak bir şebeke olduğunu vurguladı. Son olarak, enerji verimliliği konusunun yeni yapılan binalarda dikkate alınması gerektiğini sözlerine ekledi.

ÇEDBİK Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Dr. Duygu Erten Bölgesel Isıtma ve Soğutma Sistemleri, Binalarda Enerji Verimliliği sunumlarında binaların tasarımlarında kullanılması gereken öğeleri açıklayarak bu parametreleri dikkate alan simülasyon modellerinin kullanım alanını anlattı. Binaların enerji etkin tasarlanmasında kullanılan pasif ısıtma/soğutma sistemleri, pasif aydınlatma ve yapı elemanlarından bahsederken yenilenebilir enerji sistemleri de dâhil aktif sistemlere de değindi. Yapılan tasarımın yeterli olmadığını belirten Dr. Erten, "İnsan ve yönetim şeklinin de buna göre düzenlenmesi gerekiyor. Yeşil bina yapmanın yanı sıra yeşil bina kullanımının doğru olması da çok önemli; kullanmayı bilmiyorsanız bir anlamı kalmıyor." değerlendirmesinde bulundu. Son olarak "Önemli olan binaların yeşil sertifika alması değil, şartnamelerin yeşil hazırlanması; bu sayede tüm binalar kendiliğinden yeşil tasarlanmak zorunda kalacaktır." diyerek sunumuna son verdi.

ODTÜ Gıda Mühendisliği Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Hami Alpas Tarım ve Gıda Güvenliği ve Güvencesi sunumunda tarımsal sorunlara, tarımın su ve iklim değişikliğiyle ilgisine ve bu ilişkinin gıda güvencesine etkisine değindi. Özellikle Türkiye'nin "eskiden su zengini bir ülke olarak geçerken artık su fakiri ülke statüsünde" olmasıyla gıda güvenliği problemi yaşama ihtimalinin çok yüksek olduğunu belirten Prof. Alpas, "Güvenlik yoksa kalite yok; güvenlik içinse savunma gereklidir." değerlendirmesinde bulundu. Prof. Alpas, tıpkı yaşantımızın diğer alanlarında olduğu gibi, bu alanda da risk yönetimi gerçekleştirilmesi gerektiğini savunurken, "Sıfır risk diye bir şey yoktur, yalnızca risk yaratan tehdit unsurlarının azaltılması vardır." dedi. Gıda zincirinin yönetilmesi sürecinin

Basın Duyurusu

1-2 Ağustos 2017

de çok paydaşlı bir konu olmasından dolayı zor olduğuna vurgu yapan Prof. Alpas, son olarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın kaliteli gıda ve gıda güvenliği konusundaki çalışmalarından söz ederek sunumunu sonlandırdı.

Dr. Duygu Erten

TURKECO Yeşil Akademi ve Danışmanlık Kurucusu
ve ÇEDBİK Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
"Önemli olan binaların yeşil sertifika alması değil,
şartnamelerin yeşil hazırlanması."

Prof. Dr. Hami Alpas

ODTÜ Gıda Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi
"Sıfır risk diye bir şey yoktur, yalnızca risk yaratan
tehdit unsurlarının azaltılması vardır."

Prof. Dr. Emine Didem Evcı Kiraz

Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi
Halk Sağlığı Bölümü Dekanı

"Sağlığı geliştirmek bir bilim ve sanat dalıdır."

Dr. İtir Akdoğan

Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı
(TESEV) Araştırma Direktörü

"Kapsayıcı olmak demek, sınırlar içinde geride
kimse kalmaması demektir."

Halk Sağlığı sunumunda, **Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Bölümü Dekanı Prof. Dr. Emine Didem Evcı Kiraz**, halk sağlığı ve halk sağlığı terimlerini katılımcılara tanıtarak "Halk sağlığı herkesçe konuşulabilen bir konudur. İnsanların her konuda sağlığını etkileyen parametreler de halk sağlığının konusudur." dedi. Hekimlik biliminin sırasıyla bulgusal, laboratuvar ve klinik dönemi olduğunu belirten Prof. Evcı Kiraz, günümüzdeki şehir problemleri nedeniyle artık halk sağlığı döneminde olduğumuzu; genetik ve halk sağlığı bilimlerinin çözemediği sorunların klinik sağlıkçılarına gittiğini söyledi. Şehir sağlığının önemine değinirken, farklı şehir hastalıklarından bahsederek "Sağlığı geliştirmek bir bilim ve sanat dalıdır." değerlendirmesinde bulunan Prof. Evcı

Basın Duyurusu

1-2 Ağustos 2017

Kiraz, son olarak, halk sağlıkçıları olarak ortak dil geliştirme çalışmaları adına kurulan Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'ne değindi. Birliğin sitesinde belediyeler için yararlı olacak kaynaklar bulunduğunu ve sürekli güncellendiğini belirterek katılımcılara siteyi ziyaret etmelerini tavsiye ederek sunumunu tamamladı.

Sürdürülebilir Şehirlerde Kapsayıcılık, Katılımcılık ve Yönetişim sunumunda **Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV) Araştırma Direktörü Dr. İtir Akdoğan**, kapsayıcılık tanımını katılımcılarla paylaştı. "Herkes için ekonomik, mekânsal ve sosyal sürdürülebilirlik olmalı. Mekânsal derken yalnızca şehir çapında değil, insan yerleşiminden bahsediyoruz. Kapsayıcı olmak demek, sınırlar içinde geride kimse kalmasın demektir." diyen Dr. Akdoğan, katılımcılık tanımını ve katılımcılığın uygulanmasındaki problemleri paylaştı. Bilgilendirme, danışma, dâhil etme, birlikte çalışma ve güçlendirme olmak üzere 5 aşamadan oluşan katılımcılık sürecini de paylaşan Dr. Akdoğan, yönetim konusu ve uluslararası örneklerle sunumuna devam etti.

REC Türkiye Kıdemli Danışmanı Sinan Özden *Yerel Çevresel Planlama* sunumunda plan ve planlamanın tanımına değinerek Yönetimsel ve Fiziki planlar arasında "Uygulama"nın yeri ve bu üçgenin yerel yönetimler için önemini vurguladı. Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin eski Milenyum Hedeflerinden en önemli farkının yerel yönetimlere kent ölçeğinde çözüm sunma olanağı tanınması ve merkezi yönetimin aksiyona geçmesini bekleme zorunluluğunu azaltması olduğunu belirten Özden, 11. hedefin yerel yönetimleri en yakından ilgilendiren hedef olduğuna değindi. "Sürdürülebilir şehir oluşturma aşamasında sürdürülebilirliğin ölçülmesi bir soru işareti." diyen Özden, REC Türkiye ile birlikte geliştirilen Kentsel Sürdürülebilirlik Göstergelerini katılımcılara aktardı.

Sinan Özden

REC Türkiye Kıdemli Danışmanı

"Sürdürülebilir şehir oluşturma aşamasında sürdürülebilirliğin ölçülmesi bir soru işareti."

Osman Bayram

İSBAK Akıllı Şehir Koordinatörü

"Geç kaldığımız adımların atılmasında artık kamu örnek olmalı."

Sürdürülebilir Şehirler Uygulama Örnekleri ve Kazanılan Dersler sunumuyla çalıştayın son sunumunu gerçekleştiren **İSBAK Akıllı Şehir Koordinatörü Osman Bayram**, katılımcılarla

Basın Duyurusu

1-2 Ağustos 2017

farklı sürdürülebilir şehirler endekslerinde başarılı olan şehir örneklerini ve başarılı uygulamaları paylaştı. Şehirlerin başarılı olan özelliklerine değinerek İstanbul'da uygulanan projelerden de bahseden Bayram; katı atık yönetimi, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji konularında kazanılan derslere değinerek "Geç kaldığımız adımların atılmasında artık kamu örnek olmalı." diyerek sunumunu noktaladı.

REC Türkiye Hakkında:

REC Türkiye, siyasi görüşlerden ve çıkar gruplarından bağımsız, kâr amacı gütmeyen uluslararası bir kuruluş olan Orta ve Doğu Avrupa için Bölgesel Çevre Merkezi'nin (REC) Türkiye'deki temsilcisidir. 10 yıldır ülkemizde faaliyet gösteren REC Türkiye, Türkiye'nin çevre konusundaki hukuki, kurumsal, teknik ve yatırım kapasitesini güçlendirmeyi; böylelikle AB Çevre Müktesebatının etkin ve hızlı bir şekilde uygulanmasını sağlamayı hedefliyor. Bu amaç doğrultusunda, farklı finansal kaynaklar kullanarak yürütmekte olduğu çalışmalarla; hükümetler, kamu yönetimi, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve diğer tüm paydaşlar arasında iş birliği, bilgi paylaşımı ve ortak karar alma süreçlerini güçlendirmek için çalışıyor. Paydaşlara çevre politikaları, biyolojik çeşitlilik, iklim değişikliği, yenilenebilir enerji, atık yönetimi ve çevresel bilgi gibi konularda etkin çözümler üretmeleri için destek veriyor.

REC Türkiye İletişim Bilgileri:

Adres: Mustafa Kemal Mahallesi 2142. Sokak No.18 D.11 06510

Söğütözü / Çankaya / Ankara – Türkiye

Telefon: 0312 491 95 30

Faks: 0312 491 95 40

E-posta: info@rec.org.tr

Web: www.rec.org.tr